

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău
(judecător Tatiana Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători N. Budăi, I. Muruianu, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

01 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Luiza Gafton
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Mocruha Alexandru, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Valeriu Isiumbeli,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania Internațională de Asigurări "Asito" SA împotriva lui Mocruha Alexandru cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubiri de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2017, prin care s-a casat integral hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016 și emisă o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări "Asito" SA se admite integral și se încasează de la Mocruha Alexandru în beneficiul CIA "Asito" SA suma despăgubirii de asigurare în mărime de 27938,00 lei, taxa de stat în mărime de 629,00 lei, în total suma de 29405,00 lei

C O N S T A T Ă :

La 19 ianuarie 2015 Compania Internațională de Asigurări "Asito" SA a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva lui Mocruha Alexandru (f.d. 4-5), prin care a solicitat admiterea acțiunii cu pronunțarea unei hotărâri judecătorești privind încasarea de la Mocruha Alexandru în folosul reclamantului a sumei de 27938,00 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că, potrivit deciziei Poliției Rutiere din 06 februarie 2013, Mocruha Alexandru a fost recunoscut vinovat în producerea accidentului rutier, produs la 22 ianuarie 2013, în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul "Mercedes-Benz" cu numărul de înmatriculare xxxxx, condus de către Munteanu Igor.

Menționează că, dat fiind faptul că, la momentul producerii accidentului, Mocruha Alexandru, posesorul autovehiculului Renault Kangoo cu numărul de înmatriculare yyyyy deținea contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, Compania de asigurare

a achitat despăgubirea de asigurare persoanei păgubite în sumă de 27938,00 lei.

Evidențiază că, concomitent a fost stabilit faptul că la momentul producerii accidentului rutier Mocruha Alexandru se afla în stare de ebrietate.

Astfel, în temeiul art. 29 lit. b) din Legea privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, reclamantul și-a valorificat dreptul de a înainta prezenta acțiune de regres față de Mocruha Alexandru.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016 (f.d. 140; 144-145), acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției sale, instanța de fond a statuat că în procesul-verbal cu privire la contravenție, prin care a fost recunoscut Mocruha Alexandru vinovat în producerea accidentului rutier dn 22 ianuarie 2013, nu este reflectată starea de ebrietatea a făptuitorului, iar procesul-verbal nr. 5201 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 22.01.2013, din care rezultă că Mocruha Alexandru se află în stare de ebrietate alcoolică de grad avansat, nu poate fi reținut ca probă de către instanța de judecată, deoarece contravine pct. 28 al Regulamentului privind modul de testare alcooscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și natura ei.

A conchis instanța de fond că, în condițiile în care procesul-verbal nr. 5201 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 22.01.2013 contravine legislației, iar în privința făptuitorului nu există nici o sentință de condamnare pentru faptul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate și nici o hotărâre de atragere la răspundere contravențională pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, în speță nu sunt temeiuri de încasare de la Mocruha Alexandru, în acțiune de regres, a despăgubirii de asigurare a persoanei păgubite.

La data de 10 ianuarie 2017, Compania Internațională de Asigurări "Asito" SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 19 decembrie 2016 (f.d. 143; 158-161), solicitând casarea integrală a acesteia și emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă încasarea sumei de 27938, 00 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 838,00 lei din contul lui Alexandru Mocruha în beneficiul CIA "Asito" SA.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017 (f.d. 173, 174-181), apelul declarat de CIA "Asito" SA a fost admis, cu casarea integrală a hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău și emisă o nouă hotărâre prin care cererea de chemare în judecată depusă de Compania Internațională de Asigurări "Asito" SA împotriva lui Mocruha Alexandru cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubiri de asigurare și a cheltuielilor de judecată a fost admisă, cu încasarea de la Mocruha Alexandru în beneficiul CIA "Asito" SA a sumei despăgubirii de asigurare în mărime de 27938,00 lei și taxa de stat în mărime de 629,00 lei, în total suma de 29405,00 lei.

În motivarea deciziei sale, instanța de apel a constatat că instanța de fond nu a avut temeiuri de fapt și drept pentru a respinge acțiunea înaintată de CIA "Asito" SA, or, starea de ebrietatea cu grad avansat a vinovatului în producerea accidentului rutier, Mocruha Alexandru a fost stabilită cu certitudine prin procesul-verbal nr. 5201 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 22.01.2013 și confirmat prin răspunsul parvenit de la IMSP "Dispensarul Republican de Narcologie" din data de 29 martie 2017 cu nr. 0112/522.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a apreciat critic concluzia instanței de fond, precum că, procesul-verbal nr. 5201 din 22 ianuarie 2013 este unul nul pe motiv că nu a fost înmânat lui Mocruha Alexandru, relevând că nu poate surveni nulitatea unui asemenea act din cauza unui astfel de motiv formal, întrucât probele biologice au fost preluate de la Mocruha Alexandru de către medicul abilitat ale instituției competente și anume ÎMSP "Dispensarul Republican de Narcologie".

Suplimentar instanța de apel a notat că, nu pot fi reținute concluziile primei instanțe, precum că starea de ebrietate în privința lui Mocruha Alexandru nu a fost demonstrată printr-o sentință de condamnare pentru faptul conducerii mijlocului de transport în stare de ebrietate și nici printr-o hotărâre de atragere la răspundere contravențională pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, or, acest fapt nici nu este necesar, deoarece starea de ebrietate a făptuitorului a fost stabilită prin procesul-verbal nr. 5201 din 22.01.2013, iar faptul că agentul constatator sau alte organe de drept competente au omis să-l atragă la răspundere contravențională sau penală și pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate, nu poate leza drepturile civile ale CIA "Asito" SA, într-un litigiu de încasare în ordine de regres a despăgubirii de asigurare.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Mocruha Alexandru la data de 13 iulie 2017, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Valeriu Isiumbeli a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului cu casarea deciziei ca fiind neîntemeiată și ilegală, cu menținerea hotărârii Judecătoria Botonica din 19 decembrie 2016.

În motivarea recursului, a susținut că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea esențială și cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual, ceea ce se încadrează în temeiurile recursului prevăzut de art. 432 alin. (2) a), b) c) și alin. (4) Cod de procedură civilă.

A specificat că, instanța de apel neîntemeiat și ilegal a reținut în calitate de probă, un înscris care nu a fost examinat în instanța de fond și anume scrisoarea parvenită la data de 29 martie 2017 cu nr. 0112/522 de la Dispensarul Republican de Narcologie și care a fost pus la baza deciziei instanței de apel, or, reclamantul a avut posibilitate să prezente această probă la examinarea pricinii în fond.

Consideră că instanța de apel și-a întemeiat decizia în baza unui act ce nu are putere juridică, astfel încălcând prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În continuare, recurentul invocă că starea de ebrietate poate fi confirmată numai printr-o decizie al organului abilitat și nicidecum prin proces-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, care a fost întocmit unilateral, fără a fi adus la cunoștința persoanei vizate, fără a i se acorda termen de contestare. Consideră că, starea de ebrietate avansată constituie o infracțiune, care poate fi dovedită numai prin adoptarea unei sentințe definitive și care la caz nu a fost prezentată în ședința de judecată. Totodată, recurentul afirmă că instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. art. 514, 572 Cod Civil, în condițiile în care nu a fost stabilită culpa făptuitorului.

La 29 septembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective.

Prin referința depusă la data 23 octombrie 2017, intimatul și-a exprimat dezacordul cu recursul declarat, considerându-l neîntemeiat și inadmisibil. Intimatul susține că instanța de apel a examinat minuțios și sub toate aspectele litigiul, iar afirmația recurentului cu referire la proba admisă în ordinea de apel, este una declarativă, or, acest înscris reprezintă doar o confirmare a celor stabilite în procesul-verbal nr. 5201 din data de 22.01.2013.

Intimatul consideră că, expertizarea cu prelevarea probelor complexe (sânge, urină, salivă) a constatat cu certitudine starea de ebrietate de grad avansat a recurentului, ceea ce constituie temei cert pentru formularea acțiunii de încasare în ordine de regres a despăgubirii achitate păgubașului de către CIA "Asito" SA.

Solicită respingerea recursului declarat de Mocruha Alexandru, considerându-l inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului potrivit rigorilor prevăzute de art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ consideră că recursul depus de Mocruha Alexandru urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Potrivit art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 8885-4 din data de 16 mai 2017, decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 16 mai 2017 (f.d. 182). Din motivul că la materialele dosarului nu se regăsește avizul de recepție a actului judecătoresc contestat și nicio recipisă care ar atesta că recurentului sau reprezentantului său i-a fost comunicată decizia integrală a instanței de apel, nu poate fi stabilită cu precizie data la care recurentul sau reprezentantul său a recepționat decizia integrală a instanței de apel, dar ținând cont de faptul că actul comunicării nu se putea produce mai devreme de 16 mai 2017, recursul din 13 iulie 2017 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de Mocruha Alexandru, partea în proces împotriva căruia a fost declanșată acțiunea civilă, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Potrivit art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al aceluiași articol prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Raportând normele legale precitate la materialele dosarului, instanța constată că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de

recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului rezultă că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară asupra căror instanța de apel deja s-a pronunțat.

În limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecătii nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Completul relevă că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyian contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Mocruha Alexandru nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Mocruha Alexandru se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Luiza Gafton

Judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari

